

Név:

1. F. 18 p	2. F. 16 p	3. F. 16 p	4. F. 26 p	5. F. 24	Összeg	Jegy

1. Feladat: Egy 40 K zajhőmérsékletű antenna 1 dB csillapítású, szobahőmérsékletű kábellel csatlakozik egy erősítőhöz. Az antenna által vett jel teljesítménye 1 nW , sávszélessége 20 MHz . Határozza meg, legfeljebb mekkora lehet az erősítő zajtényezője, ha a kimenetén elvárt jel-zaj viszony 39 dB ($k = 1.38 \cdot 10^{-23}\text{ W s/K}$)!
(18 pont)

2. Feladat: Adott egy bináris kódolási eljárás a generátormátrixával: $G = \begin{bmatrix} 10011 \\ 01101 \end{bmatrix}$

- a) Adja meg a kódszavakat! (5 pont)
 b) Milyen hibajavítási és hibajelzési képességekkel rendelkezik ez a kód? (5 pont)
 c) Adja meg az $e=(0\ 0\ 1\ 1\ 0)$ hibamintához tartozó szindrómát! (6 pont)

3. Feladat: Egy 10 km szakasztávolságú földfelszíni rádióösszeköttetés vevőantennája 10 m magasságban van. Akár növeljük, akár csökkentjük az antenna magasságát, a vett jel teljesítménye csökken. Tudjuk, hogy az adóantenna 20 m magasságban van, s azt is, hogy mindkét antenna nyeresége $10\text{-}10\text{ dB}$.

- a) Mekkora az üzemi hullámhossz? (8 pont)
 b) Mekkora a szakaszcsillapítás? (8 pont)

4. Feladat: tegyük fel, hogy egy 450 MHz -es FM analóg cellás rendszerű tendert három szolgáltató nyert meg, melyeknek külön-külön a teljes $B=27\text{ MHz}$ -es frekvenciasáv harmada áll rendelkezésre. A három szolgáltató rendszereinek csatorna sávszélessége $30, 25,$ illetve 12.5 kHz -es, melyhez $17\text{ dB}, 18\text{ dB}$ és 23 dB minimális jel-interferenciaszintek tartoznak. Feltételezve, hogy az első szolgáltató 60° -os, a második 120° -os szektorizációt alkalmaz, a harmadik pedig körsugárzó bázisállomás-antennákkal dolgozik, a cellaméretek azonosak és mindhárom szolgáltató minimális fűrt (cluster) méretet alkalmaz, határozzuk meg a három rendszer által nyújtott teljes kapacitást. (26 pont)

5. Feladat: Adja meg az alábbi kulcsszavak rövid, tömör értelmezését! (2-2 pont)

a) színtartalom	b) szisztematikus kód	c) ergodicitás
d) irányhatás	e) zajhőmérséklet	f) 16 QAM
g) FSK	h) bináris szimmetrikus csatorna	i) hangelfedés
j) forrásentrópia	k) fűrt (cluster)	l) Nyquist feltétel

elégtelen	Elégséges	Közepes	jó	jeles
0-39 pont	40-53 pont	54-67 pont	68-81 pont	82-100 pont

Megoldások:

1. Feladat:

Az antenna talppontjára redukált zajteljesítmény: $1/8000 \text{ nW}$, azaz 0.125 pW , az eredő zajhőmérséklet $P/kT = \dots = 450 \text{ K}$. A kábel és az erősítő együttesének eredő zajhőmérséklete tehát $450 - 40 = 410 \text{ K}$, amiből az eredő zajtényezőjük $LF = 2.41$. Ebből az erősítő zajtényezőjére az $F = 1.91$ korlátot kapjuk.

2. Feladat:

a) Négy kódszó van: 10011, 01101, 11110 és 00000

b) A kódszavak súlya rendre 3,3 és 4, ezek minimuma 3, ez a kódtávolság. A kóddal két hibát jelezhetünk, vagy egyet javíthatunk.

c) A paritásellenőrző mátrix transzponáltja: $H^T = \begin{bmatrix} 011 \\ 101 \\ 100 \\ 010 \\ 001 \end{bmatrix}$, ezért $s = eH^T = (110)$.

3. Feladat:

a) Most $\left| \sin\left(2\pi \frac{h_T h_R}{\lambda r}\right) \right| = 1$, tehát az argumentum $2\pi \frac{h_T h_R}{\lambda r} = \frac{\pi}{2} + k\pi$. A legkevésbé sallangos

megoldásban $k=0$, így $\lambda = 12.5 \text{ m}$.

b) Kiszámítjuk a szabadtéri terjedés szakaszcsillapítását, s azt csökkentjük az interferencia ezúttal kedvező hatása miatti 6 dB -vel (kétszeres térerő egyenlő négyszeres teljesítmény).

$$a_{sz} = 20 \lg\left(\frac{4\pi r}{\lambda}\right) - G_T^{dB} - G_R^{dB} = \dots = 60 \text{ dB}.$$

A válasz tehát 54 dB .

4. Feladat:

Elvárjuk a tanított kulcsszavak szerepeltetését (szögmoduláció, frekvencia és fázislököt, ill. modulációs tényezők, sávszélesség, esetleg kislökötű fázismodulátor, limiter, FM demodulátor deriválás burkoló demodulátorral vagy fázistolós szorzóval stb). Bármilyen működőképes blokk-sémát elfogadhatunk, de a 26 pontot csak annak adjuk meg, aki azt is észreveszi, hogy az alkalmazható jel sávszélességének (és vivőjének) nemcsak a csatorna, hanem a nemlineáris torzítások elleni védelem igénye is korlátot szab.